

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ

Кафедра видавничої справи та редагування

Кваліфікаційна робота
освітнього рівня «бакалавр»

на тему: **ВЕРБАЛЬНО-ВІЗУАЛЬНА ПАРАДИГМА МАЛЬОПИСУ
ЯК ВИДУ КРЕОЛІЗОВАНОГО ТЕКСТУ**

Виконала: здобувачка освіти 4 курсу,
групи 6.0619-рвд
Спеціальності «Журналістика» освітньо-
професійної програми «Редакторсько-
видавнича діяльність і медіамоделювання»
Муравицька О. В.
Керівник к. н. із соц. ком., доцент
Микитів Г. В.
Рецензент д.н.соц.ком., професор
Ковпак В.А.

Запоріжжя
2023

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет журналістики

Кафедра видавничої справи та редагування

Рівень вищої освіти **бакалавр**

Спеціальність/освітня програма **061 – «Журналістика»/«Редакторсько-видавнича діяльність і медіамоделювання»**

ДО ЗАХИСТУ ДОПУЩЕНА

Завідувач кафедри

_____ Плеханова Т. М.

« _____ » _____ 2023 року

**З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ**

Муравицькій Олександрі Віталіївні

1. Тема роботи (проекту) : **Вербально-візуальна парадигма мальовису як виду креолізованого тексту**, керівник роботи Микитів Галина Володимирівна, к. н. із соц. ком., доцент, затверджені наказом ЗНУ від «30» грудня 2022 року № 1903-с.
2. Термін подання студентом роботи (проекту): **15 червня 2023 р.**
3. Вихідні дані до роботи (проекту): Макклауд С. Створити комікс. Як розповідати історії в коміксах, манзі та графічних романах. Київ : Рідна мова, 2020. 272 с.; Брюховецька О. Візуальний поворот у культурі і культурології. Культурологія. Могилянська школа: колективна монографія / за ред. Собуцького М., Короля Д., Джулая Ю. Київ : ФОП Філюк О., 2018. 298 с.; Зелінська Н. Залежність викладу від особливостей процесу створення тексту. Поліграфія і видавнича справа. Львів, 1981. № 17. С. 118–123.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): 1) з'ясувати поняття креолізованого тексту; 2) описати вимоги до креолізованого тексту; 3) виявити основні риси візуальної естетики українських коміксів та вплив українського народного мистецтва, графіки та інших мистецьких традицій на формування цієї естетики; 4) окреслити перспективи дослідження вербально-візуальної парадигми мальовису як виду креолізованого тексту та її значення для розуміння українських коміксів і візуальної культури.
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) – немає
6. Консультанти розділів роботи (проекту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Микитів Г. В., доцент	листопад 2022 р.	листопад 2022 р.
Розділ 1	Микитів Г. В., доцент	грудень 2022 р.	грудень 2022 р.
Розділ 2	Микитів Г. В., доцент	січень 2023 р.	січень 2023 р.
Висновки	Микитів Г. В., доцент	лютий 2023 р.	лютий 2023 р.

7. Дата видачі завдання 03.10.2022

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Консультація наукового керівника з вибору теми. Затвердження теми	Вересень – жовтень 2022 р.	виконано
2	Складання плану роботи	До 17 жовтня 2022 р.	виконано
3	Добір і опрацювання наукової літератури. Узгодження бібліографічного переліку	До 10 листопада 2022 р.	виконано
4	Написання Вступу	До 12 грудня 2022 р.	виконано
5	Написання Розділу 1	До 10 січня 2023 р.	виконано
6	Написання Розділу 2	До 08 лютого 2023 р.	виконано
7	Написання Висновків	До 02 березня 2023 р.	виконано
8	Складання й оформлення списку літератури	До 20 березня 2023 р.	виконано
9	Вичитка науковим керівником остаточного варіанту роботи	До 30 березня 2019 р.	виконано
10	Завершальне оформлення роботи	До 15 квітня 2023 р.	виконано
11	Проходження нормоконтролю	До 30 квітня 2023 р.	виконано
12	Рецензування роботи	До 05 травня 2023 р.	виконано

Студент _____ О. В. Муравицька

Керівник роботи (проекту) _____ Г. В. Микитів
 Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ Г. В. Микитів

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота бакалавра "Вербально-візуальна парадигма мальовису як виду креолізованого тексту": 49 стор., 32 джерела.

Мета дослідження – цілісне дослідження вербально-візуальної парадигми мальовису як виду креолізованого тексту в контексті українських коміксів.

Для досягнення цієї мети поставлені такі **завдання**:

- 1) з'ясувати поняття креолізованого тексту;
- 2) описати вимоги до креолізованого тексту;
- 3) виявити основні риси візуальної естетики українських коміксів та вплив українського народного мистецтва, графіки та інших мистецьких традицій на формування цієї естетики;
- 4) окреслити перспективи дослідження вербально-візуальної парадигми мальовису як виду креолізованого тексту та її значення для розуміння українських коміксів і візуальної культури.

Об'єкт дослідження – українські комікси, які поєднують сучасний коміксний стиль із елементами українського народного мистецтва та графіки, використовують місцеву культуру, легенди, історичні події та символи для створення неповторного образу українського коміксу.

Предмет дослідження – вербально-візуальна парадигма мальовису як виду креолізованого тексту, в якому поєднуються текстові елементи і малюнки для створення спільного повідомлення.

Методи дослідження: аналіз, синтез, класифікація, інтерпретація, порівняння, стилістичний аналіз.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що вона є однією з перших спроб системного дослідження вербально-візуальної парадигми мальовису, зокрема в контексті його креолізації та комунікативної функції.

Сфера застосування. Результати дослідження можуть бути використані при написанні рефератів, курсових, дипломних робіт студентів із спеціальностей "Редакторсько-видавнича діяльність", "Мистецтвознавство", "Культурологія",

"Медіакомунікації"; при підготовці до практичних занять із дисциплін "Історія мистецтва", "Теорія масової комунікації", "Візуальна культура"; у практичній діяльності мистецтвознавців, культурологів, редакторів та медіаекспертів.

ВЕРБАЛЬНО-ВІЗУАЛЬНІ ЕЛЕМЕНТИ, КОМІКС, КРЕОЛІЗАЦІЯ,
КРЕОЛІЗОВАНИЙ ТЕКСТ, МАЛЬОПИС.

ЗМІСТ

Завдання на кваліфікаційну роботу бакалавра	2
Реферат	4
Вступ.....	7
Розділ 1. Поняття креолізованого тексту та дослідження його підґрунтя	10
1.1 Теоретико-методологічне підґрунтя дослідження креолізованого тексту	10
1.2 Креолізований текст – поняття, види та кореляція.....	16
1.3 Вимоги до креолізованого тексту.....	22
Розділ 2. Вербально-візуальні елементи в мальописах українських видавництв....	28
2.1 Аналіз взаємодії різних елементів та семіотики у мальописі (на матеріалі коміксів українських видавництв).....	28
2.2 Вплив коміксів на культурний контекст країни та його аспекти.....	37
Висновки	42
Список використаних джерел	45
Додаток А	48
Додаток Б.....	48
Додаток В	49
Додаток Г	49
Декларація академічної доброчесності	50

ВСТУП

Українські комікси як важливий складник культурного доробку країни, знаходяться на перетині сучасного коміксного мистецтва та українського народного мистецтва. Вони мають унікальну візуальну естетику та активно використовують місцеву культуру, легенди, історичні події та символи. У зв'язку з цим, дослідження українських коміксів стає актуальним для розуміння їх ролі в українській культурі та їх потенціалу у навчанні та популяризації української мови та культури.

По-перше, українські комікси знаходяться на перетині сучасного коміксного мистецтва та українського народного мистецтва. Це відкриває широкі можливості для дослідження їхнього впливу на українську культуру та національну ідентичність.

По-друге, українські комікси можуть використовуватися як ефективний засіб навчання та популяризації української мови та культури. Вони поєднують в собі текст та малюнок, що створює унікальний спосіб сприйняття та засвоєння інформації. Дослідження українських коміксів може допомогти розробити нові методики використання коміксів у навчальному процесі, що сприятиме покращенню якості навчання української мови.

Крім того, українські комікси мають великий потенціал у збереженні та популяризації української культури. Вони використовують місцеву культуру, легенди, історичні події та символи, що сприяє збереженню національної спадщини та розширенню її аудиторії.

Отже, **актуальність** дослідження полягає в потребі краще розуміти сучасні тенденції в коміксному мистецтві та розвитку української культурної сцени, може допомогти підвищити інтерес до української культури серед молодого покоління. Дослідження українських коміксів дозволить виявити їхній вплив на формування національної свідомості та розкрити нові можливості їх використання у просуванні української культури як на внутрішньому, так і на міжнародному рівні.

Отже, дослідження українських коміксів має велику актуальність з точки зору розуміння їхнього впливу на українську культуру та національну ідентичність, розвитку методик використання коміксів у навчанні та популяризації української мови та культури, а також збереження та популяризації української культурної спадщини.

Мета роботи – цілісне дослідження вербально-візуальної парадигми мальовису як виду креолізованого тексту в контексті українських коміксів.

Для реалізації мети роботи необхідно виконати **завдання**:

- 1) з'ясувати поняття креолізованого тексту;
- 2) описати вимоги до креолізованого тексту;
- 3) виявити основні риси візуальної естетики українських коміксів та вплив українського народного мистецтва, графіки та інших мистецьких традицій на формування цієї естетики;
- 4) окреслити перспективи дослідження вербально-візуальної парадигми мальовису як виду креолізованого тексту та її значення для розуміння українських коміксів і візуальної культури.

Об'єкт дослідження – українські комікси, які поєднують сучасний коміксний стиль із елементами українського народного мистецтва та графіки, використовують місцеву культуру, легенди, історичні події та символи для створення неповторного образу українського коміксу.

Предмет дослідження – вербально-візуальна парадигма мальовису як виду креолізованого тексту, в якому поєднуються текстові елементи і малюнки для створення спільного повідомлення.

Методи дослідження: аналіз літературних джерел: детальне ознайомлення з теоретично-методологічним підґрунтям креолізованого тексту; вивчення візуальних матеріалів українських коміксів: аналіз українських коміксів та їх елементів; історичний аналіз: дослідження розвитку коміксу на території України; порівняння: зіставлення понять «комікс» та «мальовис», відношення різних засобів акцентуації уваги читача при створенні креолізованих текстів; систематизація та узагальнення отриманих даних.

Наукова новизна дослідження полягає у спробі системного аналізу вербально-візуальної парадигми мальовису українських коміксів, виявленні їх візуальної естетики та впливу на українську культуру та ідентичність. Дослідження розкриває нові аспекти використання коміксів у навчанні та популяризації української культури.

Практична значимість. Результати дослідження можуть бути використані у практичній діяльності вчителів, культурологів, мовознавців та митців для популяризації української мови, культури та ідентичності через використання українських коміксів. Крім того, дослідження надає підстави для подальших теоретичних роздумів та наукових досліджень у галузі мальовису та коміксів.

Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи – 49 сторінок, список використаних джерел включає 32 найменування.

РОЗДІЛ 1

ПОНЯТТЯ КРЕОЛІЗОВАНОГО ТЕКСТУ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ЙОГО ПІДГРУНТЯ

1.1 Теоретико-методологічне підґрунтя дослідження креолізованого тексту

Теоретично-методологічні дослідження підґрунтя креолізованого тексту включають аналіз та розуміння основних понять та концепцій, пов'язаних з креолізованим текстом.

Підґрунтя креолізованого тексту включає теоретичні та методологічні підходи, які допомагають розуміти природу та особливості креолізованого тексту. Дослідження цього підґрунтя допоможе зрозуміти, які процеси та фактори сприяють створенню креолізованих текстів, як вони функціонують та як їх можна аналізувати [11; 12].

У теоретичному аспекті дослідження підґрунтя креолізованого тексту можуть включати:

Концепція креолізації: Вивчення процесу креолізації, який передбачає поєднання елементів із різних джерел або мовних систем для створення нового, синтезованого тексту. Дослідження можуть описувати та аналізувати різні механізми та фактори, що сприяють креолізації тексту.

Концепція креолізації вивчає процес формування креолізованого тексту шляхом поєднання елементів з різних джерел або мовних систем. Цей процес передбачає створення нового, синтезованого тексту, який поєднує різні мовні компоненти [1].

У процесі креолізації використовуються елементи з різних мов або мовних систем, які можуть бути запозиченими, трансформованими або перетвореними. Ці елементи поєднуються, щоб створити новий, синтезований текст, який має свої особливості та характеристики. В результаті цього процесу виникає щось

нове і оригінальне, що не повністю відображає жодну з вихідних мов або культур [5, с. 223-230].

Дослідники, що вивчають концепцію креолізації, цікавляться механізмами та факторами, що сприяють цьому процесу. Вони можуть досліджувати вплив колоніальних чи міграційних контекстів, взаємодію різних мовних груп та соціокультурні чинники.

Дослідники також можуть вивчати, які спільні риси або відмінності спостерігаються у креолізованих текстах, як вони використовуються в різних контекстах та медіа, а також як впливає креолізація на сприйняття та розуміння тексту аудиторією.

Ця концепція має широкі застосування в різних галузях, включаючи мовознавство, літературознавство, культурологію, медіа- та комунікаційні дослідження. Дослідження підґрунтя креолізованого тексту допомагають розкрити цей процес, розуміти його механізми та вивчати особливості креолізованих текстів у різних контекстах.

Концепція креолізації має широке застосування в різних галузях наукових досліджень. У мовознавстві вона дозволяє вивчати процес формування нових мовних систем або створення креолізованих текстів шляхом поєднання елементів з різних джерел.

Літературознавство використовує концепцію креолізації для аналізу творів, де мовні компоненти різних культур або мов зливаються в один синтезований текст. Культурологія досліджує вплив культурних факторів на процес креолізації і вивчає, як це відображається у текстах [3].

Медіа- та комунікаційні дослідження розглядають креолізовані тексти як особливий тип комунікації, де використовуються як вербальні, так і візуальні елементи. Вони вивчають, як мовні та візуальні засоби взаємодіють у креолізованих текстах, як вони сприймаються аудиторією та який вплив вони мають на сприйняття повідомлення.

Дослідження підґрунтя креолізованого тексту допомагають розкрити цей процес та розуміти його механізми. Вони дозволяють вивчати мовні особливості,

спілкування через мовні та візуальні засоби, лінгвістичні структури та вплив на сприйняття тексту. Ці дослідження розширюють наше розуміння культурного і мовного розмаїття, а також дають можливість використовувати креолізовані тексти для більш ефективної комунікації та творчого вираження.

Дослідження, що базуються на концепції креолізації, можуть описувати та аналізувати різні механізми та фактори, які сприяють креолізації тексту. Основні питання, які можуть бути досліджені, включають:

Вплив міжкультурного взаємодії: вивчення взаємодії між різними культурами та мовними системами, що веде до появи креолізованого тексту. Дослідження можуть виявити, які культурні, соціальні та історичні фактори сприяють змішуванню мовних елементів та створенню нових комбінацій.

Механізми синтезу: аналіз механізмів, що лежать в основі креолізації тексту. Це може включати вивчення лінгвістичних процесів, таких, як мовна адаптація, змішування, переклад, асиміляція та інші, які допомагають поєднати різні мовні елементи в єдину структуру.

Фактори впливу: визначення факторів, які впливають на креолізацію тексту. Це можуть бути фактори соціального, політичного, економічного, технологічного характеру, а також індивідуальні та групові особливості. Дослідження можуть виявити, які фактори сприяють або гальмують процес креолізації тексту [5].

Роль комунікації та сприйняття: вивчення впливу комунікаційних процесів та сприйняття на формування та розуміння креолізованого тексту. Дослідження можуть розглядати, як сприйняття креолізованого тексту відрізняється в різних культурних та мовних контекстах, а також які комунікаційні стратегії використовуються для передачі повідомлення.

Вивчення концепції креолізації допомагає краще розуміти процес створення креолізованого тексту, його особливості та вплив на комунікацію. Дослідження можуть сприяти розвитку теоретичних засад і методології аналізу креолізованих текстів та розширити наше розуміння культурного та мовного розмаїття.

Мовна та візуальна комунікація: вивчення спілкування через мовні та візуальні засоби, що є важливим аспектом креолізованого тексту. Дослідники можуть аналізувати, як вербальні та візуальні елементи взаємодіють, як вони передають повідомлення та як впливають на сприйняття тексту.

Мовна та візуальна комунікація є важливими аспектами креолізованого тексту. Дослідники, що вивчають креолізовані тексти, можуть аналізувати, як вербальні (мовні) та візуальні елементи взаємодіють, як вони співпрацюють та для передачі повідомлення.

У таких дослідженнях можуть вивчатися такі аспекти: взаємодія мовних та візуальних елементів: аналіз того, як мовні та візуальні елементи взаємодіють між собою в креолізованому тексті.

Дослідження можуть виявляти, які засоби комунікації використовуються для поєднання мовних та візуальних компонентів, як вони співпрацюють для передачі повідомлення та як це впливає на сприйняття тексту [11].

Використання візуальних засобів: аналіз того, як візуальні елементи, такі як малюнки, графічні елементи, фотографії тощо, використовуються в креолізованому тексті. Дослідження можуть вивчати, які візуальні стратегії використовуються для підсилення або доповнення мовного повідомлення, як візуальні елементи впливають на сприйняття тексту та яку роль вони відіграють у комунікації [12].

Вплив на сприйняття: дослідження впливу мовних та візуальних елементів на сприйняття креолізованого тексту. Дослідження можуть виявляти, які комунікаційні стратегії впливають на сприйняття тексту, які елементи привертають увагу читача або сприяють зрозумінню повідомлення.

Дослідження впливу мовних та візуальних елементів на сприйняття креолізованого тексту є важливим аспектом вивчення цього типу тексту. Вони допомагають виявити, які комунікаційні стратегії та елементи впливають на сприйняття тексту читачами або аудиторією.

Дослідження можуть аналізувати, які вербальні та візуальні елементи привертають увагу читача та сприяють зрозумінню повідомлення. Наприклад,

вони можуть досліджувати вплив використання різних мовних стилів, граматичних конструкцій або лексичних одиниць на сприйняття тексту. Вони також можуть вивчати, які візуальні елементи, такі, як малюнки, графічні елементи або кольорова схема, впливають на сприйняття та розуміння повідомлення.

Дослідники можуть проводити експерименти, спостереження або анкетування, щоб визначити, які мовні та візуальні елементи найбільше впливають на сприйняття тексту.

Вони можуть аналізувати, які комунікаційні стратегії, такі, як використання метафор, гумору або емоційного навантаження, сприяють кращому сприйняттю тексту [14].

Ці дослідження допомагають розкрити, як вербальні та візуальні елементи взаємодіють у креолізованому тексті, як вони передають повідомлення та як це впливає на сприйняття та розуміння тексту читачами або аудиторією. Результати таких досліджень можуть мати практичне значення для розробки кращих комунікаційних стратегій та створення більш ефективних креолізованих текстів.

Вивчення мовної та візуальної комунікації в креолізованому тексті допомагає краще розуміти, як мовні та візуальні елементи взаємодіють та співпрацюють для створення синтезованого тексту. Це може сприяти подальшому розвитку теоретичних засад аналізу креолізованих текстів та поглибити наше розуміння комунікації в різних контекстах та медіаформатах.

Лінгвістичні аспекти: вивчення мовних особливостей креолізованого тексту, таких, як синтаксис, лексика, граматики та інші аспекти мови, що використовуються в креолізованих текстах. Дослідження можуть включати аналіз мовних структур та механізмів, що зустрічаються в креолізованих текстах.

Лінгвістичні аспекти вивчення креолізованого тексту включають дослідження мовних особливостей, які присутні в таких текстах. Дослідники можуть аналізувати синтаксис, лексику, граматику та інші мовні аспекти, які використовуються в креолізованих текстах.

Аналіз синтаксису в креолізованих текстах може включати вивчення синтаксичних структур, порядку слів, ролі граматичних категорій та інших синтаксичних особливостей. Дослідження можуть зосередитися на виявленні спільних синтаксичних шаблонів або унікальних особливостей, які виникають у креолізованих текстах.

При аналізі лексики в креолізованих текстах дослідники можуть займатися вивченням словникового складу, формуванням нових слів, використанням запозичень з різних мовних систем та інших лексичних аспектів. Важливо виявити, які лексичні одиниці використовуються в креолізованих текстах і як вони співвідносяться з мовними компонентами, що використовуються в процесі креолізації.

Аналіз граматики в креолізованих текстах може охоплювати вивчення особливостей граматичних структур, змін у граматичних правилах та формах, а також інших граматичних аспектів, що виникають у процесі креолізації тексту. Дослідження можуть виявити, які граматичні конструкції частіше застосовуються в креолізованих текстах та як вони відрізняються від традиційних мовних систем.

Загалом, лінгвістичні аспекти вивчення креолізованого тексту сприяють кращому розумінню мовних особливостей, що використовуються в цих текстах, та допомагають встановити зв'язки між різними мовними компонентами, що є важливим для розкриття підґрунтя креолізованого тексту.

Лінгвістичні аспекти вивчення креолізованого тексту включають аналіз мовних особливостей, які використовуються в цих текстах, і допомагають краще розуміти мовні структури, лексику, граматику та інші аспекти мови, що використовуються в креолізованих текстах.

Дослідження лінгвістичних аспектів креолізованого тексту можуть включати аналіз синтаксичних структур, вживання лексичних одиниць, особливості граматики та морфології, фонетичні особливості та інші мовні явища. Дослідники можуть вивчати, які мовні компоненти поєднуються в

креолізованих текстах, як вони взаємодіють між собою та як це впливає на сприйняття та розуміння тексту [14].

Детальний аналіз лінгвістичних особливостей креолізованого тексту може виявити певні засоби адаптації та перетворення мовних компонентів, які використовуються для створення синтезованого тексту. Це може включати запозичення слів з однієї мови до іншої, модифікацію граматичних правил або створення нових лексичних одиниць. Аналіз лінгвістичних аспектів може допомогти виявити та пояснити ці мовні трансформації та механізми, що відбуваються в креолізованих текстах.

Крім того, дослідження лінгвістичних аспектів креолізованого тексту можуть допомогти встановити зв'язки між різними мовними компонентами. Вони можуть допомогти розкрити, які мови або мовні системи впливають на формування креолізованого тексту, які є спільні риси та відмінності між ними. Це може відкрити шлях до подальшого дослідження впливу культурних, історичних та соціальних факторів на формування креолізованих текстів.

Узагальнюючи, дослідження лінгвістичних аспектів креолізованого тексту допомагають краще розуміти мовні особливості, що використовуються в цих текстах, та встановити зв'язки між різними мовними компонентами. Це дозволяє краще розкрити підґрунтя креолізованого тексту та вивчити його у контексті мовних, культурних та соціальних взаємодій.

1.2 Креолізований текст – поняття, види та кореляція

Визначення креолізованого тексту: пояснення того, що розуміється під терміном "креолізований текст". Дослідникам слід розглянути різні визначення та підходи до розуміння цього поняття, щоб сформулювати свою власну концепцію.

Креолізований текст – це текст, який поєднує елементи з різних мовних та візуальних систем комунікації з метою створення нового виду виразності та сприйняття [5].

Він може містити поєднання вербальних (мовних) елементів, таких, як слова, речення, поетичні структури, з візуальними елементами, такими, як малюнки, графічні елементи, фотографії, символи тощо.

Креолізований текст можна описати як складну лінгвовізуальну конструкцію, в якій вербальний (мовний) та невербальний (візуальний) компоненти об'єднуються в одне ціле, яке має візуальну, структурну, смислову та функціональну цілісність. Таке поєднання елементів дозволяє креолізованому тексту здійснювати комплексний прагматичний вплив на адресата [5].

Останні дослідження в галузі мовознавства вказують на нечітку межу між поняттями "полікодовий текст" і "креолізований текст". У сучасній термінології ці терміни часто вживаються практично взаємозамінно, оскільки деякі дослідники, такі як Л. М. Большіянова, О. В. Міхєєв, вважають ці види текстів еквівалентними.

Зауважимо, що "полікодовий текст" відноситься до тексту, який містить елементи з різних кодів або мовних систем, таких, як мова, зображення, звуки тощо. За своєю суттю, цей тип тексту може бути розглянутий як підтип креолізованого тексту, який також поєднує різні мовні та візуальні компоненти.

Відтак, дослідники використовують ці терміни залежно від контексту і своїх підходів до дослідження. Важливо враховувати, що обидва терміни відносяться до текстів, які поєднують різні мовні та візуальні елементи, і їх можна розглядати як синоніми або подібні концепції в сучасному мовознавстві.

Різні дослідники та теоретики можуть мати свої власні визначення креолізованого тексту, оскільки це поняття не має жорсткої універсальної визначеності.

Деякі вчені, наприклад, Л. М. Большіянова та Н. І. Лютянська, акцентують увагу на змішанні мовних систем, інші, як Н. В. Зелінська, – на поєднанні різних медіаформатів, а ще інші, як М. Шагурі та М. Даулай – на взаємодії вербальних та візуальних елементів для досягнення специфічних цілей комунікації.

Важливо проаналізувати ці визначення та підходи, звертаючи увагу на ключові аспекти, такі як роль вербальних та візуальних елементів, міжмовна взаємодія, створення нового значення та враження у реципієнта. На основі цього аналізу можна сформулювати власну концепцію креолізованого тексту, яка буде відображати підхід до цього поняття та охоплювати ключові аспекти, які в цій концепції вважаються важливими.

Комікс і мальопис є двома видами креолізованого тексту, що поєднують вербальні (мовні) та візуальні компоненти для передачі повідомлення. Хоча обидва терміни відносяться до вербально-візуальних медіаформатів, вони мають деякі спільні риси та відмінності.

Комікс – це художній жанр, який передає історію або повідомлення за допомогою комбінації малюнків (зображень) та тексту. Він зазвичай складається з послідовності картинок, розміщених у панелях, де текст може бути розташований поруч з малюнком або в окремих областях панелі. Комікси можуть мати різні жанрові варіації, включаючи пригодницькі, комедійні, науково-фантастичні та інші [10].

Мальопис – це також форма художнього вираження, в якій поєднуються мовні та візуальні елементи. Вона полягає у створенні малюнка або композиції, яка передає повідомлення або історію. Мальопис може включати в себе різні техніки, такі, як карикатура, ілюстрація, графічний роман та інші форми художнього малювання. Він може бути самостійним твором мистецтва або використовуватися як ілюстрація до тексту [17].

Р. Коропецька виділяє термін «мальопис» винятково як український вид коміксу, звертаючи увагу саме на географічному аспекті, тобто тому, де було створено комікс [17].

В літературознавчій енциклопедії Ю. Коваліва ці поняття подаються як синоніми, і різниця виділяється лише в походженні термінів [10].

Хоча комікс і мальопис мають схожий принцип поєднання мовних та візуальних елементів, вони мають свої відмінності в жанрових характеристиках та способах використання. Комікс часто передає послідовність подій або діалоги

за допомогою панелей та текстових блоків, тоді як мальопис може бути більш вільним у своїй структурі та використовувати малюнок як основний засіб виразності [15].

Залежно від контексту та культурного середовища, терміни "комікс" і "мальопис" можуть використовуватися по-різному. У деяких мовах і культурах ці терміни можуть мати схоже значення, а в інших вони можуть мати свої відмінності або використовуватися для позначення різних жанрів.

Спільні риси:

Поєднання мовних та візуальних елементів: як комікс, так і мальопис використовують комбінацію тексту (слів, речень, діалогів) та візуальних зображень (малюнки, графіка, фотографії). Це дозволяє створити комплексний зв'язок між словесним та візуальним виразом

Наративність: як комікс, так і мальопис можуть розповідати історію або передавати певне повідомлення через послідовність рамок або образів.

Емоційна експресія: обидва формати можуть використовувати елементи образності, стилізації та графічних засобів для створення емоційного впливу на читача/спостерігача.

Відмінності:

Формат та організація: комікс зазвичай організований у вигляді послідовних рамок (кадрів, фреймів), що містять текстові блоки та малюнки. Мальопис може мати інший формат, включаючи великі графічні композиції або постери з комбінацією тексту та образів.

Глибина повідомлення: мальопис, як правило, дозволяє більше простору для творчості та інтерпретації. Він може бути більш символічним та абстрактним, у той час як комікс частіше передає діалоги, сюжетні лінії та явні повідомлення.

Контекст та медіа: комікси частіше за все зустрічаються у формі серій, журналів або книжок, які спрямовані на розвагу та комікс-культуру. Мальопис може бути представлений у вигляді окремих творів мистецтва, виставок або використовуватися у рекламі, графічному дизайні тощо.

Враховуючи спільні риси та відмінності між коміксом і мальовисом, дослідники можуть розглянути, як ці два види креолізованого тексту використовуються в різних контекстах та медіа, як вони взаємодіють з аудиторією, які цілі та ефекти можуть бути досягнуті через ці формати та як вони впливають на сприйняття повідомлення.

Класифікація креолізованого тексту може відбуватись за різними критеріями. Дослідниці О. Брюховецька та Л. Завгородня виділяють такі можливі підходи до класифікації креолізованих текстів:

Залежно від співвідношення мовних компонентів:

Міжмовний креолізований текст: в такому тексті використовуються елементи з різних мов або діалектів, що створює синтез мовних систем.

Вербально-візуальний креолізований текст: цей тип тексту поєднує вербальні (мовні) та візуальні (наприклад, малюнки, графічні елементи) компоненти для передачі повідомлення. У такому тексті використовуються як слова та фрази, так і візуальні зображення, щоб створити більш повне та ефективно сприйняття повідомлення [11].

Залежно від рівня інтеграції мовних елементів:

Повна інтеграція: мовні та візуальні елементи взаємодіють настільки тісно, що створюють єдину синтаксичну та семантичну структуру. Слова, фрази та малюнки можуть взаємодіяти на рівні сюжету, характерів, настрою та інших аспектів, щоб створити цілісне повідомлення.

Часткова інтеграція: мовні та візуальні елементи присутні у тексті, але вони зберігають свою роздільну структуру та функцію. Слова, фрази та малюнки можуть бути розміщені поруч або послідовно, але вони не взаємодіють на рівні синтаксису або семантики. Кожен елемент сам по собі може нести своє повідомлення або виконувати окремі функції у тексті [1].

Також одним з можливих підходів до класифікації креолізованих текстів є розрізнення між художніми та науковими креолізованими текстами, які виділяють дослідники Н. Зелінська та К. Гаврилюк. Ми розглянули ці дві категорії детальніше:

Художній креолізований текст: цей тип використовується для художнього вираження і надає перевагу естетичним аспектам. Серед прикладів таких текстів можуть бути комікси, графічні романи, манга, візуальні поезії тощо. У художньому креолізованому тексті вербальні та візуальні елементи співіснують, взаємодіють та взаємопідсилюють один одного, щоб передати емоції, настрої, історію та інші художні концепції [6, с. 203-209].

Науковий креолізований текст: цей різновид використовується для передачі наукової інформації та понять з використанням візуальних елементів. Сюди можуть входити наукові графіки, діаграми, схеми, ілюстрації у наукових публікаціях тощо. У науковому креолізованому тексті візуальні елементи доповнюють вербальну інформацію, допомагають усвідомлювати складні концепції та сприяють зрозумінню наукових знань [2].

Це лише декілька прикладів класифікації креолізованих текстів. Дослідники можуть враховувати інші критерії, такі, як стиль, жанр, цільова аудиторія, медіаформати та інші, які відповідають їхнім дослідницьким цілям та контексту дослідження. Важливо визначити, які аспекти тексту вважатимуться критичними для класифікації та подальшого дослідження креолізованих текстів [1].

Важливо зазначити, що класифікація креолізованих текстів може бути багатоаспектною і включати інші критерії, які відповідають дослідницьким цілям та контексту дослідження. Детальніше дослідження та аналіз текстів можуть допомогти встановити подальші висновки щодо їхніх характеристик та впливу на адресата.

1.3 Вимоги до креолізованого тексту

Вимоги до креолізованого тексту можуть варіюватися залежно від його призначення, контексту та цільової аудиторії. Однак, основні вимоги до креолізованого тексту можуть включати такі аспекти:

Чіткість та зрозумілість: креолізований текст повинен бути чітким та зрозумілим для своєї цільової аудиторії. Використання візуальних та вербальних елементів повинно допомагати усвідомленню і передачі інформації.

Чіткість та зрозумілість є важливими аспектами креолізованого тексту. Основні принципи, які сприяють досягненню чіткості та зрозумілості, включають:

Використання зрозумілої мови: креолізований текст повинен використовувати мову, яку цільова аудиторія легко розуміє. Уникайте складних термінів, фраз та граматичних конструкцій, які можуть бути незрозумілими для читачів.

Логічна структура: креолізований текст повинен мати логічну структуру, яка допомагає читачам орієнтуватися та розуміти послідовність інформації. Використовуйте заголовки, підзаголовки, візуальні роздільники та інші організаційні елементи, щоб відокремити та показати структуру тексту.

Візуальна підтримка: використання візуальних елементів, таких як ілюстрації, схеми, діаграми, допомагає в усвідомленні та передачі інформації. Графічні зображення можуть служити як доповнення до тексту, пояснюючи складні концепції або візуалізуючи ідеї.

Стислість та точність: креолізований текст повинен бути стислим та точним. Уникайте зайвих деталей або непотрібних відступів від основного повідомлення. Використовуйте точні терміни та формулювання, щоб передати потрібну інформацію.

Перевірка зрозумілості: перед публікацією або поширенням креолізованого тексту важливо перевірити його зрозумілість. Проаналізуйте текст з точки зору потенційних читачів або адресатів, запитайте їхню думку щодо зрозумілості тексту.

Зрозумілість та чіткість є основними критеріями успішного креолізованого тексту, оскільки вони сприяють ефективній комунікації та сприйняттю повідомлення адресатом.

Консистентність: елементи тексту, які використовуються для креолізації, повинні бути консистентними та гармонійно поєднуватися між собою. Вони повинні утворювати цілісне та збалансоване враження.

Консистентність є важливим аспектом креолізованого тексту. Вона відноситься до того, як елементи тексту, які використовуються для креолізації, співвідносяться між собою і утворюють цілісне та гармонійне враження.

Основні аспекти консистентності в креолізованому тексті включають:

Візуальна єдність: візуальні елементи тексту, такі як кольори, шрифти, графіка, повинні бути використані відповідно до встановленого стилю та теми тексту. Наприклад, якщо текст має комікс-стиль, то візуальні елементи повинні відповідати цьому стилю, щоб створити консистентність у візуальному враженні [25].

Стиль мови: мовний стиль тексту також повинен бути консистентним. Наприклад, якщо текст має науковий стиль, то використання термінології та фахових термінів повинно бути збалансованим і відповідати даному стилю.

Повторювані мотиви: Використання повторюваних мотивів або елементів у тексті сприяє консистентності. Наприклад, повторювані символи, кольори або графічні елементи можуть створювати зв'язок між різними частинами тексту та надавати йому єдності [25].

Внутрішня логіка: консистентність також відноситься до внутрішньої логіки тексту. Логічність та послідовність у викладі ідей, подій або історії сприяють зрозумінню та створюють враження цілісності тексту.

Дотримання консистентності допомагає створити збалансоване та гармонійне враження від креолізованого тексту. Вона сприяє зрозумінню повідомлення та покращує сприйняття тексту адресатом.

Ефективність комунікації є однією з ключових вимог до креолізованого тексту. Основні аспекти ефективності комунікації включають:

Привертання уваги: креолізований текст повинен бути здатним привернути увагу адресата з першого погляду. Використання візуально

привабливих елементів, виразних кольорів, цікавих композицій тощо може допомогти привернути увагу та зберегти інтерес реципієнта до тексту [23].

Передача повідомлення: креолізований текст повинен бути ефективним у передачі свого повідомлення. Візуальні та вербальні елементи повинні доповнювати один одного та сприяти зрозумінню інформації. Креолізований текст може використовувати візуальні засоби, такі як графіка, ілюстрації, символи, щоб доповнити та підкреслити вербальне повідомлення [24].

Виклик необхідної реакції: креолізований текст може мати різні цілі, такі як зацікавлення, переконання, навчання або розвага. Ефективний креолізований текст викликає необхідну реакцію у своєї цільової аудиторії. Наприклад, комікс може викликати сміх, графічний роман може викликати емоційне співпереживання, наукова графіка може підкреслити важливість дослідження [23].

Враховуючи ці аспекти, креолізований текст має потенціал ефективно комунікувати з адресатом та досягати своїх цілей у передачі повідомлення. Для досягнення цієї ефективності, важливо зберігати баланс та гармонію між вербальними та візуальними елементами, забезпечувати чіткість та зрозумілість тексту та враховувати потреби та очікування цільової аудиторії.

Адаптованість до контексту є ще одним важливим аспектом креолізованого тексту. Контекст може включати особливості цільової аудиторії, медіаформат, комунікаційне середовище та інші фактори, що впливають на сприйняття та ефективність комунікації. Деякі аспекти адаптованості до контексту включають:

Цільова аудиторія: креолізований текст повинен бути адаптований до особливостей та потреб своєї цільової аудиторії. Наприклад, якщо цільова аудиторія складається з дітей, текст може використовувати простішу мову та кольорові елементи, щоб забезпечити зрозумілість та привабливість для цієї групи [29].

Медіаформат: креолізований текст може бути використаний у різних медіаформатах, таких як друковані матеріали, веб-сторінки, соціальні медіа

тощо. Він повинен враховувати особливості цього формату та використовувати відповідні візуальні та вербальні засоби, щоб досягти ефективної комунікації у даному середовищі [29].

Комунікаційне середовище: контекст, в якому відбувається комунікація, може також впливати на адаптацію креолізованого тексту. Наприклад, якщо текст використовується на виставці або презентації, він може бути візуально більш насиченим та привертати увагу великої кількості людей [18].

У такому середовищі важливо враховувати обмеженість часу та можливостей сприйняття інформації.

Враховуючи контекст, креолізований текст може бути адаптований для досягнення найкращих результатів комунікації зі своєю цільовою аудиторією в конкретному середовищі.

Креативність та оригінальність: креолізований текст може використовувати нетрадиційні форми та неочікувані поєднання мовних та візуальних елементів. Він може бути інноваційним та оригінальним, що привертає увагу та стимулює інтерес адресатів. Використання нетрадиційних форм, неочікуваних поєднань мовних та візуальних елементів може створити унікальну та привабливу комунікативну спрямованість. Основні риси креативності та оригінальності в креолізованому тексті включають:

Новаторство: креолізований текст може використовувати нові підходи та нестандартні рішення в мовних та візуальних елементах. Це може включати в себе використання неочікуваних символів, оригінальних шрифтів, нестандартних композицій, використання незвичайних кольорів тощо.

Естетика: креолізований текст може втілювати естетичні принципи та викликати емоційну реакцію у своїх адресатів. Він може використовувати художні засоби, які підсилюють сприйняття тексту і роблять його більш привабливим.

Інтерактивність: креолізований текст може створювати можливості для активної взаємодії з адресатами. Наприклад, використання інтерактивних

елементів, анімації або відео може залучати увагу та стимулювати інтерес до тексту [30].

Інтеграція: креолізований текст може інтегрувати різні медіаформати, що розширює можливості виразності та комунікації. Наприклад, використання комбінації вербальних елементів, графіки, фотографій та відео може створити багатомовне та захоплююче враження.

В цілому, креолізований текст може бути креативним та оригінальним, що дозволяє виділитися серед інших типів тексту та привернути увагу адресатів. Використання новаторських підходів та естетичних рішень може зробити текст цікавим та відображати авторську унікальність.

Враховуючи ці вимоги, креолізований текст може бути створений та використаний ефективно для досягнення своїх комунікаційних цілей. Проте, важливо пам'ятати, що ці вимоги можуть змінюватися залежно від конкретної ситуації та вимог дослідження або комунікації [11].

Наприклад, якщо креолізований текст призначений для дітей, важливо забезпечити його чіткість, зрозумілість та привабливість для молодшої аудиторії. Використання яскравих кольорів, ілюстрацій та простих мовних засобів може бути важливими елементами в такому випадку.

З іншого боку, якщо креолізований текст використовується для передачі складних наукових концепцій, його консистентність, чіткість та точність можуть бути основними вимогами. Використання наукових графіків, діаграм, схем та спеціалізованої термінології може допомогти передати складну інформацію ефективно [3, с. 70-81].

Важливо розуміти, що створення креолізованого тексту вимагає балансу між естетикою, ефективністю та відповідністю контексту. Креативність та оригінальність можуть бути важливими, але не повинні ставати перешкодою для зрозумілості та ефективності комунікації.

Тому, при створенні та використанні креолізованого тексту важливо розглядати його в контексті конкретної ситуації та адаптувати до потреб цільової аудиторії.

Можна зазначити, що креолізований текст є цікавим інструментом комунікації, який поєднує вербальні та візуальні елементи для досягнення комунікативних цілей. Він може бути успішно використаний в різних сферах, включаючи художню літературу, наукові публікації, рекламу, веб-дизайн та інші [2].

При створенні креолізованого тексту важливо враховувати такі вимоги, як чіткість та зрозумілість, консистентність, ефективність комунікації, адаптованість до контексту, креативність та оригінальність. Ці вимоги допоможуть забезпечити ефективну передачу повідомлення, привертання уваги адресатів та досягнення поставлених комунікативних цілей.

Кожна ситуація може вимагати своєї специфічної адаптації креолізованого тексту, залежно від цільової аудиторії, контексту використання та медіаформату. Ефективне використання креолізованого тексту вимагає балансу між естетикою та комунікативними цілями.

Розглянувши теоретично-методологічні дослідження підґрунтя креолізованого тексту, стає зрозуміло, що креолізований текст є цікавим та потужним засобом комунікації, який може використовуватись для створення ефективних та привабливих повідомлень, а розуміння вимог до креолізованого тексту та його відповідне застосування допоможуть досягти успіху у комунікації з різними аудиторіями та контекстами.

РОЗДІЛ 2

ВЕРБАЛЬНО-ВІЗУАЛЬНІ ЕЛЕМЕНТИ В МАЛЬОПИСАХ УКРАЇНСЬКИХ ВИДАВНИЦТВ

2.1 Аналіз взаємодії різних елементів та семіотики у мальописі (на матеріалі коміксів українських видавництв)

Аналізуючи взаємодію різних елементів у мальописі на матеріалі коміксів українських видавництв, особливу увагу можна звернути на вербально-візуальні елементи, які поєднують словесні та візуальні аспекти коміксу. Основні вербально-візуальні елементи включають [5, с. 223-230]:

Бульбашки діалогів: бульбашки діалогів використовуються для передачі словесної частини комунікації між персонажами. Текст у бульбашках може бути написаний у формі прямої мови або містити монологи, розмови, роздуми персонажів тощо. Визначення шрифту, розміру і стилю бульбашок діалогів може відрізнитися залежно від настрою сцени, персонажів та жанру коміксу.

Написи та надписи: написи та надписи використовуються для передачі інформації, що необхідна для зрозуміння подій, місцезнаходження, часу, дійових осіб тощо. Їх розміщення може бути різним - вони можуть з'являтися в нижній частині панелі, на верхній панелі, виноситися на окремі панелі або вплітатися в мальопис. Текст написів може бути написаний різними шрифтами, розмірами та стилями, залежно від контексту та настрою коміксу.

Звукові ефекти: звукові ефекти використовуються для візуалізації звуків, таких як вибухи, стрілянини, дзвін, шепіт, кроки тощо [6, с. 203-209].

Вони можуть бути відображені у формі слів або графічних елементів, що підсилюють візуальний ефект інтенсивності звуку [7].

Розміщення звукових ефектів може залежати від просторового розташування подій у мальописі.

Взаємодія цих вербально-візуальних елементів у мальовписі українських коміксів допомагає створити повний образ та передати не тільки діалоги персонажів, але й атмосферу, настрій та деталі історії.

Українська культура коміксів знаходиться в процесі розвитку, проте має перспективи подальшого зростання. На сьогоднішній день в Україні існує обмежений кількісно сегмент авторів і видавництв, але попит на комікси постійно зростає. Це свідчить про зацікавленість читачів і реакцію на випуск нових видань [11; 12].

У 2017 році на Київському фестивалі коміксів М. Курінний оголосив про випуск першого в Україні журналу дитячих коміксів та ілюстрацій під назвою "Juno". Цей журнал, видавництва "Самміт-книга", був спрямований на дітей віком від 7 до 12 років і мав особливість у своїй незалежності. Перший номер журналу був результатом співпраці 26 українських художників, а згодом було видано два випуски журналу, кожен по 84 сторінки.

Також варто зазначити, що першим коміксом незалежної України вважається "Даогопак" М. Прасолова та О. Чебикіна, який є тритомним графічним романом-блокбастером про пригоди козаків-характерників і майстрів бойових мистецтв Запорізької Січі. Цей комікс поєднує в собі стилі популярних західних та японських коміксів [7; 8; 15; 16; 18].

Крім того, видавництво "Грані-Т" створило серію "Класні комікси", яка адаптує класичні твори української літератури, такі як твори М. Гоголя, І. Карпенка-Карого, М. Куліша, І. Котляревського, І. Нечуя-Левицького, І. Франка та Г. Квітки-Основ'яненка у форматі коміксів.

Деякі українські видавництва, такі як "Ірбіс Комікси", "Vydavnytstvo", "Вовкулака", "Molfar Comics", "Fireclaw Ukraine", "MAL'OPUS", "Північні Вогні", "Nebeskey" та "Блим-блим", займаються виготовленням і перекладом коміксів [13, с. 118-123].

Популяризації мальовписів в Україні сприяють періодичні видання, такі як журнали "Весела перерва", "Зернятко" і "Професор Крейд", які містять комікси та спрямовані на різні вікові групи читачів. Також організація та

проведення комікс-фестивалів, зокрема Kyiv Comic Con, допомагають популяризувати комікси серед широкої аудиторії. Kyiv Comic Con є найбільшим українським фестивалем коміксів і косплею, який зібрав значну кількість відвідувачів і показав потенціал українських авторів, художників та режисерів [11].

Історія українського мальовипису сягає далекого минулого. Навіть у часи діаспори зусилля були спрямовані на привернення уваги до історії через комікси. Наприклад, у 1953 році Леонід Перфецький створив комікс "Україна в боротьбі" про Українську повстанську армію, який був опублікований в американській газеті. Автором коміксу був учасник визвольних змагань та ветеран Другої світової війни [8; 9].

Важливим кроком у розвитку українського коміксу було опублікування коміксу "Вбивства з наказу КГБ. Юність Степана Бандери" у 1978 році. Цей комікс, опублікований в журналі "Крилаті", що видавався Спілкою української молоді, мав на меті показати нові можливості підходу до національної історії. Пізніше ці комікси було перевидано в незалежній Україні з освітньою метою.

Хоча у початковій стадії українські комікси часто мали російську або англійську версію, на сьогодні все більше українських авторів створюють комікси українською мовою. Це свідчить про зростаючі можливості українського мальовипису та інтерес до нього серед широкої аудиторії [14, с. 118-123].

Роблячи висновок на аналізі сучасних тенденцій та публікацій коміксів загалом, проаналізуємо один конкретний випадок для кращого розуміння і розкриття нашої теми.

Наприклад, проведемо детальний аналіз на прикладі одного із репрезентативних для нашого дослідження коміксів.

Комікс "Тарас Бульба":

- Кількість сторінок: 80.

Аналіз взаємодії елементів у мальовиписі:

Малюнки:

- Мальопис у коміксі "Тарас Бульба" використовує деталізовані малюнки, щоб передати образи персонажів, ландшафти та події з історії. Малюнки можуть бути виконані в різних стилях, наприклад, реалістичному або карикатурному (Додаток А).

- Кольори малюнків можуть варіюватися від яскравих та насичених до більш темних та пастельних, залежно від настрою та атмосфери сцен (Додаток Б).

Бульбашки діалогів:

- Бульбашки діалогів містять текст, який передає розмови та думки персонажів. Вони можуть бути розміщені поруч з відповідними малюнками або над ними, щоб з'ясувати, хто говорить [2, с. 13-16].

- Шрифт та розмір бульбашок діалогів можуть варіюватися, щоб передати різні емоції, настрої або голоси персонажів [3, с. 70-81].

Написи та надписи:

- Комікс "Тарас Бульба" може містити написи та надписи, які надають додаткову інформацію про час, місцезнаходження або контекст подій (Додаток В).

- Написи можуть бути розташовані в різних місцях на сторінці включаючи верхній або нижній колонтитули, або вони можуть бути вплетені в мальопис або бульбашки діалогів.

Композиція та макет:

- Мальопис "Тарас Бульба" може використовувати різні композиційні рішення, такі як великі панорамні кадри, монтажні секвенції або монтаж між кадрами, щоб передати рух, динаміку або розгортання подій (Додаток Г).

- Розміщення малюнків, бульбашок діалогів та написів може змінюватися на сторінці, створюючи логічний потік подій та легкість читання.

Комікс "Тарас Бульба" використовує ілюстрації, бульбашки діалогів, написи та надписи, а також композицію та макет, щоб передати історію та настрій роману. Деталізовані малюнки, яскраві кольори та взаємодія елементів створюють враження занурення у світ "Тараса Бульби" та його пригод.

Це свідчить про зростання інтересу до коміксів в Україні та розвиток внутрішнього ринку коміксів. Видавництва активно працюють над створенням власних проєктів, а також адаптують класичні твори української літератури у форматі коміксів. Це сприяє популяризації коміксів серед українських читачів, особливо серед дітей та підлітків.

Крім того, зростає інтерес до українських коміксів за кордоном. Деякі українські художники та автори отримують визнання на міжнародній арені та беруть участь у міжнародних комікс-фестивалях. Це сприяє популяризації українських коміксів за межами країни і сприяє обміну культурними ідеями.

Загалом, зростання коміксів в Україні свідчить про живий та творчий комікс-сегмент в країні, де автори та видавці займаються розширенням границь цього медіуму, експериментують зі стилями та жанрами, і надихають нове покоління митців та читачів [15; 16].

Продовжуючи аналіз взаємодії елементів у мальовисі "Тарас Бульба", можна розглянути такі додаткові аспекти:

Використання кадрових ефектів: мальовис може використовувати різні кадрові ефекти, такі як плані, перспектива, масштабування або використання траєкторій руху персонажів. Ці ефекти додають глибини та руху до мальовису, роблять його більш динамічним та експресивним [5, с. 223-230].

Темп і ритм: мальовис може мати свій власний темп та ритм. Наприклад, послідовність швидких кадрів може створювати враження швидкого руху або екшену, тоді як повільні кадри можуть передати натхнення або роздуми персонажів. Аналізуючи мальовис, слід звернути увагу на такі моменти темпу та ритму.

Взаємодія між текстом і зображеннями: у коміксах взаємодія між текстом і зображеннями має велике значення. Текст може доповнювати зображення, пояснювати дії або передавати внутрішні думки персонажів. Важливо проаналізувати, як текст та зображення взаємодіють між собою, чи підсилюють вони одне одного, і як це впливає на загальне сприйняття коміксу [18].

Використання символів та метафор: комікс "Тарас Бульба" може використовувати символи та метафори для підсилення певних ідей або створення глибшого смислу. Аналізуючи мальопис, слід звернути увагу на наявність символів та метафор, їхній зв'язок з текстом і візуальними елементами, а також на їхню роль у розкритті повідомлення коміксу [4].

Розташування ілюстрації на сторінці: ілюстрації можуть мати різне розташування на сторінці коміксу. Наприклад, вони можуть бути розміщені у центрі сторінки, займати одну колонку або бути розподіленими по всій сторінці. Розташування може мати вплив на сприйняття та візуальний потік коміксу.

Ці аспекти аналізу взаємодії елементів у мальописі допоможуть розкрити багатогранність та вплив коміксу "Тарас Бульба" на читачів. Комбінація різних візуальних та вербальних елементів створює унікальний досвід читання та сприяє глибшому розумінню та оцінці коміксу як мистецького твору [6, с. 203-209].

Отже, аналіз взаємодії елементів у мальописі коміксу "Тарас Бульба" розкриває наступні особливості:

Малюнки використовуються для передачі образів персонажів, ландшафтів та подій з історії. Вони можуть бути деталізованими і виконані в різних стилях, що додає багатогранності коміксу [22].

Бульбашки діалогів містять текст, який передає розмови та думки персонажів. Шрифт та розмір бульбашок діалогів можуть змінюватися для передачі різних емоцій та голосів персонажів [20].

Написи та надписи надають додаткову інформацію про час, місцезнаходження або контекст подій. Вони можуть бути розташовані на різних частинах сторінки, включаючи верхній або нижній колонтитули, або вплетені в мальопис або бульбашки діалогів [23].

Композиція та макет використовуються для створення логічного потоку подій та легкості читання. Розміщення малюнків, бульбашок діалогів та

написів може змінюватися на сторінці, а кадрові ефекти та розташування малювання додають динаміки та виразності коміксу [20].

Взаємодія між текстом і зображеннями підсилює сприйняття та передачу повідомлення коміксу. Текст може доповнювати зображення, пояснювати дії або передавати внутрішні думки персонажів [25; 26; 27; 28].

Використання символів та метафор додає глибини та розширює смисл коміксу. Вони можуть бути відображені через зображення або використання спеціальних ефектів [1; 2].

Загалом, аналіз взаємодії елементів у малюванні "Тарас Бульба" підкреслює його художню цінність та різноманітність. Комбінація малюнків, бульбашок діалогів, написів та композиційних рішень створює багатогранний досвід читання, сприяє передачі настрою та розумінню повідомлення коміксу.

Вивчення типів взаємодії та семіотичний аналіз можуть бути корисними інструментами для дослідження коміксу "Тарас Бульба" і розуміння його способу спілкування з читачами.

1. Типи взаємодії: комікс може використовувати різні типи взаємодії між текстом, малюнками та іншими елементами для створення спільного повідомлення. Наприклад, можуть бути використані такі типи взаємодії:

- Текст-до-малюнка: текстові елементи доповнюють або пояснюють зображення, розширюючи їхнє значення.

- Малюнок-до-тексту: малюнки передають інформацію, яка підтримує або пояснює текстові елементи.

- Малюнок-на-малюнку: кадри або ілюстрації можуть використовуватися для створення секвенцій або монтажу, щоб показати послідовність подій або руху.

У коміксі "Тарас Бульба" можна спостерігати використання різних типів взаємодії між текстом, малюнками та іншими елементами для передачі повідомлення та створення ефектів. Ось гіпотетичні приклади, які можуть бути використані в коміксі:

Текст-до-малюнка: на сторінках коміксу можуть бути розміщені текстові блоки або надписи, які доповнюють або пояснюють зображення. Наприклад, на малюнку може бути зображений бій між головними персонажами, а текст може надавати важливу інформацію про їхні дії або мотивацію [13, с. 118-123].

Малюнок-до-тексту: малюнки можуть передавати додаткову інформацію, яка підтримує або пояснює текстові елементи. Наприклад, текст може описувати внутрішні думки персонажа, а малюнок може відображати його емоції або реакцію.

Малюнок-на-малюнку: кадри або малюнки можуть використовуватися для створення секвенцій або монтажу, щоб показати послідовність подій або руху. Наприклад, кілька малюнків можуть бути розташовані поруч, щоб відтворити рух персонажа або показати розгортання подій в часі.

Важливо зазначити, що конкретні приклади взаємодії між текстом і малюнками в коміксі "Тарас Бульба" можуть відрізнятися залежно від стилю, манери розповіді та індивідуальних виборів автора коміксу [12].

2. Семіотичний аналіз: семіотика вивчає знаки та їхні значення в мові та комунікації. Семіотичний аналіз коміксу може розкрити, які знаки та символи використовуються для передачі повідомлення та створення ефектів. Деякі питання, які можна розглянути в семіотичному аналізі коміксу "Тарас Бульба", включають:

- Використання кольорів: які кольори використовуються та яке їхнє значення в контексті коміксу?

- Використання символів: які символи або метафори використовуються для передачі певних ідей або тем?

- Типографіка та оформлення: які шрифти, розміри, розташування тексту, графічні елементи використовуються для створення настрою, передачі голосів персонажів та акцентування певних частин тексту [11].

Ці інструменти можуть допомогти розкрити специфічні аспекти коміксу "Тарас Бульба" і проаналізувати, як елементи взаємодіють та сприймаються

читачами, а також які семіотичні стратегії використовуються для створення бажаного ефекту.

В коміксі "Тарас Бульба" можна спостерігати використання палітри кольорів, яка допомагає передати певні настрої та емоції. Наприклад, можуть бути використані відтінки темних кольорів, таких як чорний, темно-сірий або темно-коричневий, що створюють напружену атмосферу та підкреслюють серйозність сюжету. Такі кольори можуть створювати враження загрози, конфлікту або небезпеки.

Сполучення кольорів можуть бути використані для надання важливості певним моментам у коміксі. Наприклад, контрастні поєднання кольорів, як червоний і зелений або синій і жовтий, можуть привертати увагу читача і підкреслювати ключові моменти в сюжеті. Такі комбінації кольорів можуть надавати сценам динамічності та визначати важливі елементи.

Емоційне забарвлення може передаватися через використання певних кольорів у коміксі "Тарас Бульба". Наприклад, використання холодних кольорів, таких як блакитний або фіолетовий, може створювати враження спокою, та транслювати певні настрої, такі як туга або меланхолія. З іншого боку, використання теплих кольорів, таких як червоний або жовтий, може підсилювати враження енергії, життєрадісності або небезпеки [9].

Українські комікси в останні роки зазнали значного розвитку та популяризації. З'явилася ціла низка талановитих митців, які створюють оригінальні комікси з українською тематикою. Ось деякі загальні тенденції, які можна спостерігати в українських коміксах:

Розмаїтість тематики: українські комікси охоплюють широкий спектр тематики, від історичних та фольклорних мотивів до сучасного життя та соціальних проблем. Вони дозволяють висловлювати унікальну культурну спадщину України та різноманітність її сучасного суспільства.

Експерименти з жанрами: українські комікси випробовують різні жанри, поєднуючи їх та створюючи гібриди. Вони можуть містити елементи фентезі, наукової фантастики, пригодницького жанру, детективу та інших.

Співіснування української мови та англійської мови: багато українських коміксів використовують комбінацію української та англійської мов у тексті. Це може бути зроблено з метою досягнення ширшої аудиторії або для створення особливого стилю.

Авторська самодостатність: багато українських коміксів створюються незалежними авторами, які самостійно пишуть сценарії, створюють малюнки та публікують свої роботи. Це дає їм велику творчу свободу та можливість відображати свою унікальну бачення та голос [7; 8].

Використання місцевої ідентичності: українські комікси активно використовують місцеві легенди, історичні події та символи для створення унікальної атмосфери та підкреслення української культури [6, с. 203-209].

Ці тенденції в українських коміксах сприяють розширенню коміксної культури в Україні та підніманню українських тем на міжнародний рівень.

2.2 Вплив коміксів на культурний контекст країни та його аспекти

Українські комікси впливають на культурний контекст країни, пропонуючи нові форми візуального мистецтва та наративу. Вони сприяють розвитку української коміксної культури та популяризації коміксів серед широкої аудиторії. Ось деякі аспекти культурного контексту, пов'язані з українськими коміксами:

Візуальна естетика: українські комікси відображають унікальну візуальну естетику, яка поєднує сучасний коміксний стиль з впливами українського народного мистецтва, графіки та інших мистецьких традицій. Це створює неповторний образ українського коміксу та відрізняє його від інших коміксів у світі [1].

Українські комікси відрізняються своєю унікальною візуальною естетикою, яка поєднує сучасні коміксні техніки з елементами українського народного мистецтва, графіки та інших мистецьких традицій. Це створює неповторний образ українського коміксу та робить його впізнаваним в світі.

Одним з яскравих прикладів впливу українського народного мистецтва на візуальну естетику коміксів є використання мотивів вишивки. Вишивка є важливою частиною української культури, і вона знаходить своє відображення в коміксах через графічні елементи, що нагадують вишивку [2].

Такі орнаменти можуть бути використані для прикрашання рамок, фонів або навіть як частина костюмів персонажів. Це додає українським коміксам унікального характеру та сприяє їхньому відрізненню від коміксів інших країн [3, с. 13-16].

Крім того, українські комікси можуть використовувати графічні елементи та композиційні рішення, що відтворюють українські мотиви та символи. Наприклад, українські етнічні орнаменти можуть використовуватися для створення унікальних фонів, а символіка національних героїв або історичних подій може бути вплетена в дизайн обкладинок та сторінок коміксу.

Таке поєднання сучасного коміксового стилю з українськими мистецькими традиціями створює особливу естетику, яка відрізняє українські комікси та робить їх унікальними на світовій сцені. Це дозволяє українським митцям коміксів виразити свою ідентичність та представити українську культуру через мову коміксів.

Відображення української культури: українські комікси часто використовують місцеву культуру, легенди, історичні події та символи. Вони показують світові унікальні аспекти української культури, що допомагає підтримувати та зберігати національну ідентичність.

Відображення української культури є однією з ключових особливостей українських коміксів. Ці комікси активно використовують місцеву культуру, її традиції, легенди, історичні події та символи, щоб створити унікальні наративи та візуальну естетику [4, с. 70-81].

Українські комікси можуть розповідати історії, пов'язані з українськими героями, подіями або легендами. Наприклад, комікс може розповідати про Тараса Шевченка, боротьбу за українську незалежність, козацтво або інші

важливі епізоди української історії. Це допомагає підтримувати та розширювати знання про українську культуру серед широкої аудиторії.

Символи та традиції також використовуються українськими коміксами для відображення унікальних аспектів української культури. Наприклад, українська вишивка, яка має глибокі історичні корені, може бути використана як елемент дизайну коміксу або як символ національної приналежності персонажів. Також можуть зустрічатися зображення українських народних героїв, які втілюють дух українського народу.

Відображення української культури в українських коміксах допомагає підтримувати та зберігати національну ідентичність, а також підвищує зацікавленість українською культурою серед молодого покоління. Візуальні та наративні елементи, які використовуються в коміксах, сприяють розповсюдженню української культури як частини світової комікс-культури та сприяють її визнанню на міжнародному рівні.

Соціальна коментарість: деякі українські комікси використовують форму коміксу для передачі соціальних та політичних коментарів. Вони можуть звертатися до актуальних проблем суспільства, розкривати нерівності, корупцію, екологічні проблеми тощо. Такі комікси стають засобом вираження громадської думки та спонукають до обговорення важливих тем [23].

Підтримка талановитих митців: розвиток українських коміксів сприяє визнанню та популяризації талановитих українських митців. Вони мають можливість проявити свої здібності в створенні коміксів та залучати шанувальників та підтримку глядачів.

Українські комікси не лише розвиваються на внутрішньому ринку, але й отримують все більшу популярність за межами України. Вони представляють українську культуру та мистецтво на міжнародній арені, сприяючи обміну культурними цінностями та створюючи нові можливості для українських творців коміксів.

Графічні елементи: графічні елементи українських коміксів відображають вплив української культури та мистецтва. Використання

українських народних мотивів, орнаментів, символів та вишивок підкреслює глибокі корені традиційної української культури. Це створює поєднання сучасного коміксного стилю з унікальними елементами української національної естетики.

Кольорова палітра: кольорова палітра українських коміксів відтворює національні кольори України. Використання жовтого і блакитного, як символів українського прапора, а також інших національних кольорів, додає відчуття національної ідентичності та культурної спадщини. Кольори українських коміксів можуть відтворювати настрої, емоції та атмосферу української культури.

Мова: українська мова є важливим елементом креолізованого тексту українських коміксів. Використання української мови як основної мови комунікації між персонажами та в текстових елементах підкреслює культурну та лінгвістичну приналежність коміксу до України. Це сприяє збереженню та поширенню української мови та культури серед читачів коміксів.

Наративні елементи: наративні елементи українських коміксів можуть відображати українські народні казки, легенди, історичні події або сучасні теми, пов'язані з українською культурою. Це дозволяє презентувати українську історію, традиції та цінності широкій аудиторії та сприяє збереженню та пропаганді української культури в сучасному світі.

Таким чином, креолізований текст українських коміксів в контексті культури включає графічні елементи, кольорову палітру, використання української мови та наративні елементи, які спільно створюють неповторну візуальну естетику та відрізняють українські комікси від інших коміксів у світі.

Українські комікси є важливим засобом візуальної комунікації, які допомагають відтворити унікальні аспекти української культури та сприяють підтримці національної ідентичності.

Українські комікси характеризуються культурним креолізмом, поєднуючи сучасний коміксниий стиль з впливами українського народного

мистецтва, графіки та інших мистецьких традицій. Це створює неповторну візуальну естетику, яка відрізняє українські комікси від інших коміксів у світі.

Культурний контекст українських коміксів сприяє розширенню світогляду та культурного розуміння як для внутрішнього аудиторіуму, так і для міжнародного сприйняття. Вони стають платформою для взаємодії різних культур та сприяють культурному обміну.

Українські комікси виявляються ефективним інструментом комунікації, який здатен залучити широку аудиторію та передати повідомлення через поєднання малюнків, тексту та візуальної естетики. Вони використовують різні типи взаємодії, такі як текст-до-малюнка, малюнок-до-тексту та малюнок-на-малюнку, для ефективного спілкування з читачами.

Усі ці аспекти роблять українські комікси важливим культурним явищем, яке сприяє збереженню і популяризації української культури та спадщини, а також сприяє розвитку сучасного коміксу в Україні.

ВИСНОВКИ

У роботі було цілісно досліджено вербально-візуальну парадигму мальовису як виду креолізованого тексту. Основну увагу було зосереджено на українських коміксах та їхніх елементах.

Нами було розглянуто поняття креолізованого тексту, вивчено й описано основні вимоги до нього, які можуть варіюватися залежно від його призначення, контексту та цільової аудиторії, але дотримання основних вимог, таких як чіткість, зрозумілість, логічність, візуальна підтримка та стислість роблять креолізований текст максимально ефективним для донесення повідомлення. Розуміння цих вимог до креолізованого тексту та його відповідне застосування допоможуть досягти успіху у комунікації з різними аудиторіями та контекстами.

Виявлено основні риси візуальної естетики українських коміксів. Було досліджено, як на формування цієї естетики впливає народне мистецтво, графіка, мистецькі традиції. Українські комікси відображають унікальну візуальну естетику, яка поєднує сучасний коміксний стиль з впливами українського народного мистецтва. Вивчено використання місцевої культури, легенд, історичних подій та символів українськими коміксами, що сприяє збереженню та популяризації української культурної спадщини. Це робить українські комікси неповторними і відрізняє їх від інших коміксів у світі.

Українські комікси є ефективним засобом комунікації, який залучає широку аудиторію та передає повідомлення через поєднання малюнків, тексту та візуальної естетики.

З'ясовано, які існують перспективи у сфері дослідження вербально-візуальної парадигми мальовису, а також її значення у контексті українських коміксів та культури. Культурний контекст українських коміксів сприяє розширенню світогляду та культурного розуміння, а також сприяє взаємодії різних культур та культурному обміну.

Для подальшого теоретичного розгляду наукової проблеми рекомендується глибше вивчення взаємодії вербальних та візуальних елементів у коміксах, а також дослідження впливу українських коміксів на формування національної ідентичності та культурного розвитку. Виявлено потребу в подальшому дослідженні вербально-візуальної парадигми мальовису як виду креолізованого тексту. Це дозволить розширити нашу обізнаність про українські комікси та їх роль у візуальній культурі країни.

Ці результати свідчать про важливість українських коміксів як частини культурного доробку країни, а також про потенціал їх використання у навчанні та популяризації української культури.

Наукові рекомендації:

Розширити дослідження на тему вербально-візуальної парадигми мальовису, зокрема зосередитись на інших національних коміксах та порівняти їх з українськими коміксами.

Вивчити вплив українських народних мотивів та традицій на створення візуальної естетики українських коміксів.

Дослідити способи використання українських коміксів у навчальному процесі для підвищення культурної освіти та розвитку мовних навичок.

Практичні рекомендації:

Залучати українських художників та авторів коміксів до створення нових проєктів, що відображають українську культуру та національну ідентичність.

Організовувати виставки та заходи, що присвячені українським коміксам, для популяризації та привертання уваги до цього виду мистецтва.

Розвивати співпрацю між комікс-авторами, видавництвами та культурними інституціями для сприяння розповсюдженню українських коміксів як частини культурного доробку країни.

Включати українські комікси до навчальних програм для підтримки розвитку мовних навичок, культурного розуміння та творчого мислення учнів.

Популяризувати українські комікси за межами України через участь у міжнародних виставках, фестивалях та інших подіях мистецтва.

Ці рекомендації спрямовані на подальший розвиток українських коміксів, підтримку культурної спадщини та створення сприятливого середовища для творчого вираження комікс-авторів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Борисова О. Стилiстика та лiтературне редагування, 2016. URL: https://stud.com.ua/44367/dokumentoznavstvo/stilistika_ta_literaturne_redaguvann_ua (дата звернення: 01.10.2021).
2. Гаврилюк К. Механiзм сприймання художнього тексту. *Nota bene* : газета Фахового коледжу «Унiверсум» Киiвського унiверситету iменi Бориса Гринченка. 2021. № 18. Березень–квiтень. С. 13–16.
3. Грицева А. Актуальнiсть питань теорiї комунiкацiї. *Актуальнi проблеми фiлологiї та перекладознавства* : збiрник праць та доповiдей Всеукраїнської наукової конференцiї. Хмельницький : ХНУ, 2005. С. 70–81.
4. Гоголь М. В. Микола Васильович Гоголь. Тарас Бульба. Taras Bulba. (pdf 1.3). URL: <https://coollib.com/b/547146-mikola-vasilovich-gogol-taras-bulba-taras-bulba> (дата звернення: 02.02.2023).
5. Драган-Иванець Н. Паралiнгвiстичнi засоби креолiзованого iнтернет-тексту. *Мова. Суспiльство. Журналістика*. Киiв, 2014. С. 223–230.
6. Зелiнська Н., Огар Е., Фiнклер Ю., Черниш Н. Сучасний редактор: проблеми професiйного вишколу. *Полiграфiя i видавнича справа*. Львiв, 2002. С. 203–209.
7. Лютянська Н. Полiкодовiсть як ознака англiомовних масмедiйних текстiв. *Науковий вiсник ДДПУ iменi I. Франка. Серiя «Фiлологiчнi науки»*. Дрогобич, 2019. № 11. С. 88 – 92.
8. Макклауд С. Створити комiкс. Як розповiдати iсторiї в комiксах, манзi та графiчних романах. Киiв : Рiдна мова, 2020. 272 с.
9. Христовська В. Процес сприймання художнього тексту. *Nota bene* : газета Фахового коледжу «Унiверсум» Киiвського унiверситету iменi Бориса Гринченка. 2021. № 18. Березень–квiтень. С. 12–13.
10. Ковалiв Ю. Лiтературознавча енциклопедiя : у 2 т. Киiв : ВЦ «Академiя», 2007. С. 508.

11. Брюховецька О. Візуальний поворот у культурі і культурології. Культурологія. Могілянська школа: колективна монографія / за ред. Собуцького М., Короля Д., Джулая Ю. Київ : ФОП Філюк О., 2018. 298 с.
12. Завгородня Л. Основи літературного редагування та коректури Черкаси : Брама. Україна, 2010. 164 с.
13. Зелінська Н. Залежність викладу від особливостей процесу створення тексту. *Поліграфія і видавнича справа*. Львів, 1981. № 17. С. 118–123.
14. Зелінська Н. Сприйняття тексту: передумови, механізм, шляхи полегшення. *Поліграфія і видавнича справа*. Львів, 1983. № 19. С. 118–123.
15. Зикун Н. Карикатура в сучасних українських ЗМІ і традиції української сатиричної журналістики. *Вісник Львівського університету*. Львів, 2013. Вип. 38. С. 26–32.
16. Ковалів Ю. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. 608 с.
17. Мальописи – шлях до власної ідентичності. Інтерв'ю з Русланою Коропецькою. Березень 4, 2021. URL: <https://uacomix.store/blog/post/ruslana-koropeska-malopisi-shlyakh-do-vlasnoyi-identichnosti.html> (дата звернення: 10.03.2023).
18. Партико З. Загальне редагування: нормативні основи : навчальний посібник. Львів : Афіша, 2001. 416 с.
19. Потебня О. Естетика і поетика слова : збірник. Київ : Мистецтво, 1985. 301 с.
20. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
21. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми. Полтава : Довкілля-К, 2008. 711 с.
22. Сидоренко О., Грищенко М. Карикатура в ЗМІ – креолізація вербальних та невербальних елементів у мультимодальному тексті. Журналістська освіта в Україні: світові професійні стандарти : матеріали

п'ятнадцятої Всеукраїнської науково-практичної конференції. Суми : Сумський державний університет, 2019. 83 с.

23. Чепелева Н. Текст і читач : посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 128с.

24. Як видавати українською історії DC і Marvel та чому комікси – це мистецтво. Інтерв'ю з Марією Шагурі. Листопад 26, 2019. URL: <https://blog.yakaboo.ua/ru/shaguri-mariia/>

25. Яусс Г. Рецептивна естетика й літературна комунікація. *Слово і Час*. Київ, 2007. №6. С. 37–46.

26. Daulay M. Developing social sciences-history's comics-based learning media for the fifth grade of primary school in Pekanbaru City. *International Journal of Research in Counseling and Education*. 2017. № 1(1). P. 15–21.

27. Duncan R., Smith M. J., Levitz P. The Power of Comics: History, Form, and Culture (2 nd ed.). London : Bloomsbury Academic, 2015. 464 p.

28. Fingerioth D. Disguised as Clark Kent: Jews, Comics, and the Creation of the Superhero. NewYork : Bloomsbury Academic, 2008. 216 p.

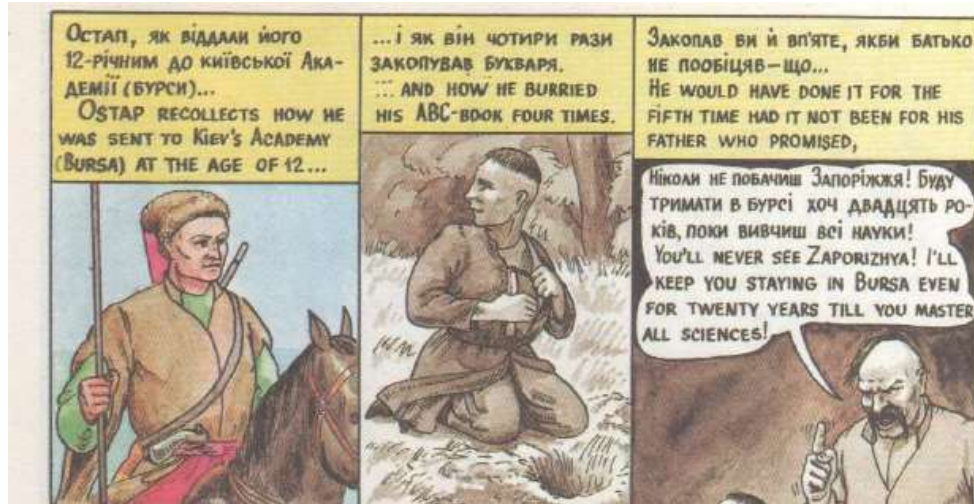
29. Istiq'Faron N., Suhardi, Mustadi A. Improving elementary school students' creativity and writing skills through digital comics. *EEO*. 2020. № 19(2). P. 426–435.

30. Svatoš T., Manenová M. Learning from Visual Materials: A Psycho-Didactic Experiment. *Acta technologica Dubnicae*. 2017. №7 (1). P. 43–80.

31. Wiegerová A., Navrátilová H. Let's not be scared of comics (researching possibilities of using conceptual comics in teaching nature study in kindergarden). *Prodecia-Social and Behavioral Sciences*. 2017. № 237. P. 1576–1581.

32. Wilson Ch. Why I teach Comics in Elementary School. *Knowledge Quest*. 2013. № 41(3). P. 63–65.

ДОДАТОК В

ДОДАТОК Г

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача освітнього ступеня бакалавр
ЗНУ**

Я, Муравицька Олександра Віталіївна, студентка 4 курсу, форми навчання денної, спеціальність Редакторсько-видавнича діяльність і медіамоделювання, адреса електронної пошти amuravytska@gmail.com

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота бакалавра на тему «Вербально-візуальна парадигма мальовпису як виду креолізованого тексту» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата 16.06.2023 Підпис _____ студент О. В. Муравицька

Дата 16.06.2023 Підпис _____ керівник Г. В. Микитів